

Handläggare
Catrine Ahlman
Telefon: 08-50825155**Till**
Socialnämnden
2025-10-21

Skrivelse angående orosanmälningar till socialtjänsten från SÄPO

Svar på skrivelse från Moderaterna, Liberalerna, Centern och
Kristdemokraterna

Förvaltningens förslag till beslut

1. Socialnämnden godkänner detta tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Sammanfattning

En skrivelse angående orosanmälningar till socialtjänsten från SÄPO har inkommit från Yvonne Fernell Ingelström m.fl. (M), Jan Jönsson m.fl. (L), Kristin Jacobsson m.fl (C) och Maurice Forslund (KD). Skrivelsen handlar om att SÄPO i sitt underrättelsearbete uppräcker allt fler barn som uppger att de vill begå brott och attentat i olika former. Skrivelsen lyfter att det handlar om yngre barn upp till övre tonåren, som alla är aktiva i olika forum på nätet och i sammanhang där det förekommer grovt våld. Skrivelsen konstaterar att detta har lett till att SÄPO idag gör betydligt fler orosanmälningar när det gäller barn och unga. Skribenterna har frågor om anmälningarna från SÄPO har ökat och hur socialtjänsten arbetar och samverkar för att förhindra att unga dras in i kriminalitet.

Vad gäller SÄPOS målgrupp, individer som begår systemhotande brott mot Sveriges säkerhet, är det en grupp som främst inkluderas i socialtjänstens förebyggande arbete mot våldsbejakande extremism (VBE) och som eventuellt kan ingå i målgruppen som omfattas av socialtjänstens arbete med sociala insatsgrupper och avhopparverksamhet. I Stockholms stads sociala system registreras orosanmälningar som kommer från SÄPO med polis som uppgiftslämnare. Detta innebär att det inte går att få fram uppgifter om anmälningarna från SÄPO har ökat eller minskat och därmed inte heller vilka åldrar som omfattas.

Socialförvaltningen har ett aktivt och mångfacetterat arbete för att stötta det förebyggande arbetet för att unga inte ska dras in i kriminalitet som pågår i stadsdelsförvaltningarnas verksamheter. Socialförvaltningen arbetar löpande med att utveckla rutiner för samverkan med skola och förskola för att upptäcka och förebygga

att barn och unga far illa.

Socialförvaltningen föreslår att socialnämnden godkänner detta tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Bakgrund

En skrivelse angående orosanmälningar till socialtjänsten från SÄPO har inkommit från Yvonne Fernell Ingelström m.fl. (M), Jan Jönsson m.fl. (L), Kristin Jacobsson m.fl (C) och Maurice Forslund (KD).

Ärendet

Skrivelsen handlar om att SÄPO i sitt underrättelsearbete uppräcker allt fler barn, som uppger att de vill begå brott och attentat i olika former. Skrivelsen lyfter att det handlar om yngre barn upp till övre tonåren, som alla är aktiva i olika forum på nätet och i sammanhang där det förekommer grovt våld och att de som rekryterar barn och unga till brottsligheten är skickliga på att snabbt knyta sociala, digitala kontakter med barn i alla åldrar. Skrivelsen konstaterar att detta har lett till att SÄPO idag gör fler orosanmälningar när det gäller barn och unga, där yngre barn runt 9 år figurerar.

Med anledning av ovanstående ställs följande frågor:

- Har Stockholms stad erhållit orosanmälningar från SÄPO:s underrättelsearbete? – hur ser åldersuppgifterna ut på orosanmälningarna?
- Hur arbetar staden med att upptäcka och nå de ungdomar som omfattas av SÄPO:s målgrupp?
- Vilka åtgärder kommer socialtjänsten vidta för att få skolor inklusive förskolor att arbeta brett förebyggande i dessa frågor från tidig ålder?
- Vilka åtgärder kommer att vidtas för att förbättra anmälningsbenägenheten hos anställda när det gäller oro för barn och ungdomar i skola, förskola och fritids och för att även fullfölja en påbörjad anmälan så att socialtjänsten kan öppna en utredning i de fall där en utredning bör öppnas?
- Hur avser man att inkludera upphandlade och övriga fristående verksamheter?

Ärendets beredning

Ärendet har beretts vid avdelningen för strategi och utveckling. Förvaltningsgrupp har behandlat ärendet den 15 oktober 2025 och funktionshinderrådet har haft möjlighet att behandla ärendet den 16 oktober 2025.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Socialförvaltningen delar skribenternas oro för de senaste årens utveckling där allt yngre barn och unga lockas och dras in i kriminalitet.

Vad gäller SÄPOS målgrupp, individer som begår systemhotande brott mot Sveriges säkerhet, är det en grupp som främst inkluderas i socialtjänstens förebyggande arbete mot våldsbejakande extremism (VBE) och som eventuellt kan ingå i gruppen som omfattas av socialtjänstens arbete med sociala insatsgrupper och avhopparverksamhet.

Reducera extremism (Redex) är en funktion hos Polismyndigheten och Säkerhetspolisen mot våldsbejakande extremism. När det finns oro kring en individ som är bosatt i Stockholms stad kan stadens verksamheter samverka med Redex utifrån sitt verksamhetsansvar. I rutinen beskrivs hur staden hanterar en samverkansförfrågan från Polismyndighetens Redex. Redex kan söka kontakt med staden avseende en individ med hänsyn till liv och hälsa och/eller rikets säkerhet. Socialjouren vid socialförvaltningen har utsetts till central ingång när Redex/Polismyndigheten önskar inleda en samverkan kring en individ och tillhörigheten är okänd. Antal ärenden som har hanterats det senaste året är oklart då Redex även kan ta direktkontakt med den stadsdelsförvaltning det berör.

I Stockholms stads sociala system registreras orosanmälningar som kommer från SÄPO med polis som uppgiftslämnare. Detta innebär att det inte går att få fram uppgifter om anmälningarna från SÄPO har ökat eller minskat och därmed inte heller vilka åldrar som omfattas.

Socialförvaltningen har ett aktivt och mångfacetterat arbete för att stötta det förebyggande arbete för att unga inte ska dras in i kriminalitet som pågår i stadsdelsförvaltningarnas verksamheter.

Tidiga och förebyggande insatser

Socialförvaltningen stödjer stadsdelsförvaltningarna och berörda facknämnder i arbetet med Stockholm stads strategi 2023 – 2026 för att förhindra att barn, unga och unga vuxna dras in i kriminalitet. Kortfattat tar strategin upp vikten av förebyggande åtgärder, strategisk och operativ samverkan för att fånga upp individer i risk samt kunskapsbaserad praktik både gällande bedömningar och insatser till de med behov.

För att tidigt identifiera barn och unga som riskerar att dras in i kriminalitet ges utbildningar i bedömningsinstrumenten Early Assessment Risk List (EARL) och Structured Assessment of Violence Risk in Youth (SAVRY) och Alcohol and Drug Assessment for Adolescents (ADAD) till socialsekreterare, chefer och andra nyckelfunktioner i den myndighetsutövande barn- och ungdomsvården.

Tillsammans med stadsdelsnämnderna fortsätter arbetet med att införa de insatser som rekommenderas av Socialstyrelsen för att motverka fortsatt normbrytande beteende och återfall i brott för

barn 6–17 år. Familjebehandlare har handledning i metoden Funktionell familjeterapi (FFT).

Det pågår ett pilotprojekt inom Stockholms stad där barn med kraftigt utåtagerande beteende blir erbjudna ett färdighetsträningsprogram för att motverka ogynnsam utveckling hos barnet. Insatsen, Coping Power Program (CPP), rekommenderas av Socialstyrelsen. Alla stadsdelsnämnder kan bevilja insatsen som nu testas nu av Framtid Stockholm. Parallellt som barnet får delta i programmet får föräldrarna gå programmet Komet i syfte att stärka föräldraskapet.

Socialförvaltningen deltar i Samverkan stockholmsregionens (SSR) arbetsgrupp kring rekrytering till kriminalitet i digitala kanaler. I samverkan med stadsledningskontoret pågår ett arbete med att undersöka förutsättningar för vad staden kan göra för att öka synlighet och närvaro i digitala kanaler, samt för att kunna ha individuella kontakter med invånare på olika sociala kanaler.

Socialförvaltningen har under 2025 gjort riktade informationssatsningar som en del i att nå fler föräldrar med oro för missbruk samt vid oro för rekrytering till gängkriminalitet. Annonsering har skett via Google både för Minimaria och Stödcentrum.

Stärkt samverkan mellan förskola, skola och socialtjänst

För att främja en effektiv och rättssäker samverkan mellan socialtjänsten och både förskola och skola har två separata stödmaterial tagits fram – ett riktat till samverkan mellan förskolan och socialtjänsten och ett riktat till samverkan mellan skolan och socialtjänsten. Dessa stödmaterial omfattar både det förebyggande arbetet och insatser som rör myndighetsutövning, exempelvis när barn misstänks fara illa. Arbetet med att implementera materialen pågår och syftar till att stärka det gemensamma ansvaret för barns trygghet och utveckling. Stödmaterialet sprids även till fristående skolor och förskolor för att underlätta samverkan mellan fristående aktörer och socialtjänsten. Stödmaterialet finns tillgängligt för upphandlade och övriga fristående verksamheter.

Socialförvaltningen stödjer fortsatt skolans våldspreventiva arbete genom medverkan i utbildningsförvaltningens arbetsgrupp Våga fråga, lyssna och agera och samordningsgruppen för Mentorerna i våldsprevention.

Socialförvaltningen stödjer arbetet mellan skola, socialtjänst, polis, fritid (SSPF) som syftar till att förhindra och förebygga att unga hamnar i kriminalitet, rekryteras till kriminella gäng och/eller inleder missbruk. En planerad insats för detta är att under 2025 utbilda och implementera metoden Crew Resource Management (CGM) i stadens fältgrupper.

Socialförvaltningen arbetar löpande med att utveckla rutiner för samverkan med skola och förskola för att upptäcka och förebygga att barn och unga far illa samt att säkerställa att personal har

kunskap om anmälningsskyldighet till socialtjänsten då barn far illa eller riskerar att fara illa.

Socialt preventivt och uppsökande arbete

Ungdomsjouren bedriver uppsökande socialt arbete under dagar, kvällar och helger med grunduppdrag i Stockholms innerstads riskmiljöer och i Järvaområdet. Under 2025 inriktas arbetet mot att successivt etablera ett funktionellt uppsökande arbete som kompletterar stadsdelsförvaltningarnas fältarbete även i fokusområdena i söderort. Syftet är att förebygga och i ett tidigt skede upptäcka eventuellt missbruk, kriminalitet, prostitution eller annat socialt nedbrytande beteende.

Arbete för att motarbeta kriminalitet och ge stöd till de som vill lämna kriminalitet

Stockholms stad bedriver även arbete som riktar sig till de som redan befinner sig i en kriminell livsstil. Majoriteten av målgruppen som deltar i de här insatserna är äldre ungdomar, men även yngre ungdomar deltar.

Socialförvaltningen deltar i de regionala arbetsgrupper, Regionalt operativt center (ROC)/Barn och unga i organiserad brottslighet (BOB), som leds av Samverkan Stockholmsregionen (SSR) och Länsstyrelsen i Stockholm. Utifrån läget i och med sprängningar och skjutningar under vintern har socialförvaltningen tagit fram en kort informationsfilm gällande stöd för att lämna kriminalitet. Filmen riktades till unga via plattformar på sociala medier och sågs av cirka 160 000 unga i Stockholmsområdet (totalt 500 000 visningar).

Socialförvaltningen stödjer arbetet med Social insatsgrupp (SIG) som är en insats som syftar till att stötta unga och deras vårdnadshavare samt vuxna individer med hög risk för att begå brott att lämna en kriminell livsstil. Socialförvaltningen ska fortsatt samordna och stödja stadsdelsnämndernas arbete med SIG och i detta samverka med utbildningsförvaltningen, arbetsmarknadsförvaltningen, polis, kriminalvård, Region Stockholm och civilsamhället.

Socialrådgivning, dit invånarna kan vända sig med frågor till socialtjänsten i Stockholms stad via telefon eller chatt, har sedan tidigare ett särskilt uppdrag kopplat till personer som vill lämna en kriminell livsstil. Sedan början på året är både telefon och chatt till socialtjänsten öppen dygnet runt för personer som vill lämna en kriminell livsstil samt ge råd och stöd till anhöriga.

Förvaltningen föreslår att socialnämnden godkänner detta tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Veronica Carstorp Wolgast
Socialdirektör
Socialförvaltningen

Lina Blombergsson
Avdelningschef
Socialförvaltningen

Bilaga

1. Skrivelse angående orosanmälningar till socialtjänsten från
SÄPO

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Veronica Carstorp Wolgast, Socialdirektör	2025-10-10
Lina Blombergsson, Avdelningschef	2025-10-10